

Дубенко О.Ю.

Трактування дихотомії «чоловіче/жіноче» в англосаксонській історико-культурній традиції

Дубенко Олена Юріївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри теорії та практики перекладу Інституту філології, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Київ, Україна

Анотація. Статтю присвячено одній з тих проблем, що викликає активний інтерес сучасних філологів: змісту концептів «маскулінність» і «фемінінність» в конкретному лінгвокультурному просторі. Питання розглянуто крізь призму доктрини «англійськості», яка дозволяє розкрити особливості інтерпретації чоловічої та жіночої іпостасей з позицій ідеального типу народної свідомості.

Ключові слова: маскулінність, фемінінність, англійськість, ідеальний тип народної свідомості

Вивчення гендерних стереотипів в англійській лінгвокультурі здійснюється на нинішньому етапі розвитку лінгвістичної науки достатньо активно, із залученням матеріалів з різноманітних джерел, серед яких, насамперед, художні тексти, фольклор, фразеологічний фонд мови та окремі факти мовної картини світу.

Судячи з результатів філологічних розвідок, присвячених дослідженню змісту концептів МАСКУЛІННІСТЬ і ФЕМІНІННІСТЬ в англійськомовному художньому дискурсі, автори творів художньої літератури виходять з санкціонованих суспільством етичних і естетичних норм, згідно з якими ФЕМІНІННІСТЬ трактується здебільшого в термінах традиційної «жіночої культури», тобто тих соціальних ролей, смаків, моделей поведінки, які були визначені у вікторіанську епоху для англійської культури та у джексоновські часи для культури американської. Це так звані «жіночий ідеал» (*feminine ideal*) в британському суспільстві й американський «культ справжньої жіночності» (*cult of true womanhood*) [16, с. 345]. Згідно з виділеними М.Яценко аксіологічними орієнтирами, що утвердилися в англійськомовному культурному соціумі, об'єктом позитивної нормативної оцінки є ролі БЕРЕГІНИ й ЛЕДІ, які протиставляють ролі ДІЛОВОЇ ЖІНКИ. Остання здобуває метафоричні характеристики: акула (*female shark*), морська щука (*batagacuda*). Не відповідає соціально санкціонованому еталону й образ авторитарної жінки. До позитивних або нейтральних ознак логічного поняття ФЕМІНІННІСТЬ належать: «жіночна», «м'яка», «віддана», «боязлива», «ніжна», «слабка», «примхлива». Неочікуваними від чоловіка є такі ознаки як: «жінкоподібний», «ніжний», «слабкий», «м'який», «примхливий», неочікувані від жінки ознаки включають: «чоловікоподібна», «така, що демонструє негативні якості, притаманні жінкам».

Водночас серед маскулінних ролей об'єктом позитивної нормативної оцінки виступає роль ДОБУВАЧ-ГОДУВАЛЬНИК, ЗАХИСНИК, на відміну від ролей СІМ'ЯНИН та БАТЬКО-ВИХОВАТЕЛЬ, які отримують негативні оцінки. Відповідно позитивні або нейтральні прагматично-кваліфікативні ознаки, що є очікуваними від чоловіка, це: «мужній», «відважний», «сміливий», «незалежний», «активний», «здатний до потужної і рішучої дії», «могутній», «позначений міццю, силою чи енергією», «впливовий» і т.п. [10]. Наведені ознаки узгоджуються із загальноновизнаними компонентами традиційної чоловічої ролі в західноєвропейській культурі, до яких належать норми розумової твердості (сильний, спритний, «мачо»), емоційної твердості (стриманий, рішучий), а також норма антижіночності, котра полягає у тому, що чоловікові слід уникати занятих і особистих рис, асоційованих з жінками [2].

Аналогічними нормативно позитивними і негативними характеристиками наділено представників обох статей і у британському фольклорі, на основі яких формується загальноприйнятий позитивний образ типового чоловіка «як соціально активного, сильного, владного, практичного, обізнаного, керуючого», і типової жінки – «вродливої, слухняної та пасивної за межами сім'ї» [9, с.15].

З огляду на те, що в культурологічній перспективі поняття «чоловічого» і «жіночого» являють собою комплекси певних стереотипних для кожної окремої культури якостей фізичного та ментального планів, вони можуть по-різному оцінюватися представниками різних соціокультурних спільнот. У цьому зв'язку варто нагадати ту широковідому різновекторність ідеальних норм, що існує в ментальності західних та східних індоєвропейців. Якщо ідеальною нормою для західноєвропейської ментальності завжди була чоловіча іпостась, то східні слов'яни вбачали ідеальний тип в іпостасі жіночій, що здобуває досить переконливу мовознавчу аргументацію в розвідці В.В. Колесова на прикладі російської мови та латини. Дослідник наводить етимологію слів *vir* та *mulier*: *vir* «чоловік» походить від *vis* «сила», а також пов'язано з *virtus*, тобто «чеснота», натомість *mulier* утворено від *mollis* «м'яка, слабка», а, отже чуттєво порочна [цит.по: 7, с. 29].

Націленість саме на чоловічу іпостась як ідеальну норму народної свідомості є достатньо промовисто вираженою у багатьох класичних зразках англосаксонської культури, а відповідні концептуальні засади примату «чоловічого» докладно проаналізовані у написаній на початку минулого століття праці англійського науковця Р.Бредлі [12, с. 275-282], положення якої стали на сьогодні певною мірою хрестоматійними. На думку Р.Бредлі, ключова риса англійськості (*Englishness*) полягає у мужності, енергійності («virility»), тому носіями цієї норми англійського характеру виступають саме чоловіки. Англійки ж описуються як мінливі, невизначені у своїх якостях, оскільки за певних обставин навіть найсильніша з них може зламатися і найслабкіша виявити справжнє героїство. Нордичний тип, на переконання Р.Бредлі, надає не багато простору для проявів жіночності, позаяк він є чоловічим і військовим за своєю сутністю, і жінці залишається лише підлашуватися під нього в міру своїх можливостей. Тому в Англії не було Жанни Д'Арк, мадам де Сталь і Помпадур, а тріумф королев Єлизавети I та Вікторії став можливим, за словами цього дослідника, не завдяки їхньому характеру та особистим досягненням, а через відданість і геній тих чоловіків, які були поруч з ними. В англійській літературі, за усі часи її існування, видатні типи благородних англійок можна знайти тільки у

творах Вільяма Шекспіра, потім, після пе-ріоду нігілізма («negativism»), з'являються романи Діккенса і Теккерея, причому в останнього єдиним персонажем, який дійсно представляє суть англійської жінки є Беккі Шарп. Гарді, Мередіт та Голсуорсі зображували жінок шляхетного походження які, за виразом Р. Бредлі, були «розчавлені нордичним кодом», жіночі ж образи, створені Вальтером Скоттом, є радше ідеалами, ніж живими людьми, що завдало неабиякої шкоди англійським молодим чоловікам, оскільки сформувало в них хибне уявлення про кохання та шлюб.

Ця прісність та аморфність жіночих характерів англійської літератури являє собою наслідок невиразності реальної англійки, якій притаманні сумніви, сором'язливість і певна збентеженість, а також невпевненість у тому, що вона робить. Дійсно ж англійський тип жіночності знаходить відображення у характерах, створених Чарльзом Діккенсом. Можливо найбільш показове його втілення спостерігається в образі офіціантки, буфетниці у пивному барі («barmaid»), яка вона наділена яскравим характером та індивідуальністю, вміє постояти за себе і зберегти свою незалежність і самоповагу за найнесприятливіших обставин. Працюючи у досить згубному середовищі ця жінка, тим не менш, добре знає, де проходить та межа, яку не повинні переступати завсідники барів та пабів, вміє витримати характер, а після роботи, завжди гарно одягнутою, вислизнути на побачення «з товаришем».

Справжню англійськість можна знайти також в лондонській продавчині квітів і, безумовно, у старомодній хатній служниці, що виросла у сім'ї, якій служить; це розсудлива, працьовита, добросерда і віддана жінка, до якої ставляться як до друга і яка знає своє місце. Інші ж типи англійок, наприклад, тяжко працююча жінка нижчого стану, сповнена умовностей представниця середнього класу, жінка з божественного середовища, яка заради того, щоб жити повним життям, пориває з будь-якими умовностями, жінка вищого світу з її любов'ю до спорту, невизнанням дрібних умовностей і рафінованою зневагою до інтелектуалізму, та так звана «трансцендентальна» жінка, відмічена інтелектом і генієм – літератор, актриса, політик – усі вони, за думкою Р. Бредлі, належать не англійській нації, а людству. Висновок про те, що англійка поступається англійцеві силою характеру, доповнюється у бредлівській розвідці ще одним твердженням не на користь жіночої статі, яке полягає у тому, що з погляду ідеалів краси показною зовнішністю наділено саме англійських чоловіків, на протигагу англійкам, які значно програють у привабливості представницям альпійських та середньоземноморських країн.

Згадуване Р. Бредлі вимушене імітування англійськими жінками чоловічих рис характеру призвело до появи досить усталеного уявлення про пласкогруду, чоловікоподібну і церемонну англійку. В поодинокі літературних спробах розвінчати цей міф, як, приміром, у статті Дж. Прислі, тим не менш чітко вказується на вкоріненість погляду щодо сторонності жіночого в англійському характері. Автор прагне заперечити сформовану за «останні сто п'ятдесят років» думку, стверджуючи, що й така дещо агресивна, чоловіча зовнішність може слугувати захистком для жіночої стихії, оскільки за нею, десь глибоко всередині, може прихо-

уватися особистість, яка схильна з підозрою ставитися до усього раціонального і завжди прислуховуватися до інстинктивного та інтуїтивного [15, с. 35].

Безумовно, наданий Р. Бредлі жіночий образ не являє собою тотального, єдино прийнятого стандарту на теренах усієї англосаксонської культури, адже, приміром, літературно-філософська думка, що сформувалася в англійськомовному культурному просторі, характеризується двома магістральними напрямками в інтерпретації дихотомії «чоловіче/жіноче» [6, с. 27-31]. Перша з них, це репрезентована Р. Бредлі, патріархальна тенденція, яка утверджує примат чоловічого, представляє активного, різнобічного, сповненого амбіцій і прагнення перемог чоловіка та залежну, почуттєву, міцно прив'язану до власних думок і переживань жінку. Друга, сентиментальна, «платонізує» чоловіче і жіноче, тим самим стираючи чітку дистинкцію між ними, співчуває жінці і навіть обожноє її. На основі власне цієї доктрини і розгорнулася свого часу боротьба просвітителів за рівноправ'я жінок, яка згодом призвела до ствердження пізньовікторіанського та поствікторіанського ідеалу «нвої», емансипованої жінки [5]. Якщо патріархальний підхід бере свій початок у найдавніші часи – добу античності та християнства, то другий, сентиментальний, є вкоріненним у давню лицарську традицію, сентименталізм, а також ранньохристиянські гностичні праці.

Проте, безперечно, у загальній історико-культурній перспективі достатньо відчутна пріоритетність належить першій доктрині, позаяк саме вона значною мірою визначає характеристики етноспецифічного бачення дихотомії «чоловіче/жіноче» і зміст концептів «маскуліність», «фемінінність» в англосаксонській культурній традиції.

Досить переконливим підтвердженням цього є й певна диференціація щодо визнання чоловічого та жіночого начал позитивним або негативним поняттям, що спостерігається всередині тих соціокультурних спільнот, світоглядні настанови яких об'єднані назвою західноєвропейської й американської ментальності, з одного боку, та східноєвропейської, з другого. Адже цитована на початку цього розділу розвідка Р. Бредлі побудована великою мірою на протиставленні культурних стереотипів Британії та Франції як одної з країн, що яскраво представляє фемінінні настанови середньоземноморської культури. Так, констатуючи наявність безпосереднього зв'язку між «англійськістю» та маскуліністю, дослідник відзначає, що натомість провідна риса «французькості» полягає у властивостях жіночого характеру, і це в афористичний спосіб підсумовує наведена ним фраза доктора Еміля Райха: «Англієць настільки ж перевершує англійку, наскільки французенка перевершує француза». Французенка становить повну протилежність сором'язливій і дещо спантелеченій англійці: вона відчуває себе господинею у будь-якій ситуації, вміє володіти собою, є головою сім'ї та рушійною силою у ділових справах [11].

Натомість, згідно до англійських історико-культурних канонів право на домінування є беззастережною прерогативою чоловічої статі, що в афористичний спосіб було підсумовано Вільямом Блейком у максимі: *Let man wear the fell of the lion, woman the fleece of the sheep.*

За вмінням чоловіка підкорити своїй волі жінку оцінюється його перспективність як громадського діяча, керівника країни: *The man who can govern a woman can govern a nation*. Про схвалюване суспільством вміння чоловіка приборкати норовливу дружину (з аллюзією на комедію В. Шекспіра «The Taming of the Shrew») нагадує паремія *Every man can tame a shrew but he that has her*, (також: *They all know what to do with a bad wife but he who's got one*) [4, с. 349]. Нарешті статус господаря закладено історично в самій семантиці англійського слова *husband* «чоловік», яке має ще одне, застаріле значення: «управитель, економ; good / bad husband вмілий / невмілий управитель».

Суспільні очікування лідерських якостей саме від чоловіків, історично санкціоноване домінування чоловічого начала і нетерпимість до будь-яких проявів матриархату обумовлюють те, що серед найтипівіших об'єктів глузування в англійській культурі фігурують владні жінки, ті «страшні тітки», котрі надзвичайно приваблюють британських гумористів. Достатньо промовистою є у цьому сенсі цитата з Вудхауса: «тітка кличе тітку, як мамонти, що ревуть через допотопні болота» [8, с. 129].

В англійській культурі чоловіки однозначно позиціонуються як сильні тілом і тверді духом на відміну від слабких фізично і часто мінливих, малодушних жінок. Інформема «жінка є слабким створінням» міститься і у поширених в англійській мові перифрастичних виразах *weaker sex*, *weaker vessel* «слабка стать», і у пареміях на кшталт *Women are strong when they arm themselves with their weaknesses*, і в укоріненних в англійськомовному просторі афористичних цитатах: *Frailty, thy name is woman*. Властива жіноцтву слабкість духу знайшла відображення як в ідіоматичних виразах *to play the woman* рюмсати, проявляти боягузтво, вести себе як не личить чоловікові, бути бабою; *old woman* справжня баба (про чоловіка), так і у багатьох відомих в англійськомовній культурі літературних контекстах:

*Cassius: Let it be who it is: for Romans now
Have thews and limbs like to their ancestors;
But, woe the while! our fathers' minds are dead,
And we are govern'd with our mothers' spirits;
Our yoke and sufferance show us womanish.*
(W. Shakespeare) [953]

*Brutus: ... (to) bear fire enough
To kindle cowards and to steel with valour
The melting spirits of women...*
(W. Shakespeare) [13, с. 956]

*Portia: O constancy! be strong upon my side
...
I have a man's mind, but a woman's might.
How hard it is for women to keep counsel!
.....How weak a thing
The heart of woman is.*
(W. Shakespeare) [13, с. 960]

*Ferdinand: And women like that part which, like lamprey,
Hath never a bone in't.*

*Duchess: Fie, Sir!
Ferdinand: Nay,
I mean the tongue; variety of courtship:
What cannot a neat knave with a smooth tale
Make a woman believe?*
(J. Webster) [14, с. 267]

На противагу такому широкому представленню в англійськомовній культурі інформема «жінка це слаб-

ке створіння» є лакунарною в українському лінгвокультурному просторі. Навіть іноді вживаний у мовленні перифрастичний вираз «слабка стать» по суті можна вважати майже не санкціонованим з погляду лінгвокультурного канону, оскільки англійська опозиція «stronger sex :: weaker sex» має дещо інші відповідники у своїй «фемінній» частині: «сильна стать :: тендітна, ніжна, прекрасна стать» [3, с. 442, 518].

Притаманне англійській культурній традиції позиціонування представника чоловічої статі як сильної особистості передбачає наявність широкого кола супутніх рис, що мають бути властивими чоловікові, з яких і формується сила чоловічого характеру. Це, насамперед, амбітність як прагнення до самоствердження, досягнення все нових висот у суспільному житті (*A man without ambition is like a woman without looks*), ініціативність, здатність до активних дій та ризику (*Bashfulness is a great hindrance to a man*). Вміння діяти і брати на себе відповідальність, рішучість чоловіків споконвічно протиставляється в англійсько-американській культурі жіночій нездатності бути людиною справи: *Deeds are masculine; words are feminine; For men must work, and women must weep* (B.F. Fing). Жінка залишається в англійськомовній лінгвокультурі створінням пасивним, навіть не зважаючи на свою неабияку житейську обізнаність (*A woman knows a bit more than Satan*), і єдиною сферою, де вона проявляє свою силу є балаканина (*A woman fights with her tongue; A woman's strength is in her tongue* [4, с. 128-129]).

Гендерна контрастність «англійськості» та «французькості» досить однозначно задекларована у поетичній формі англійським автором Кристофером Морлі як складова художньої свідомості його етноспільноти:

THE TREES

*The poplar is a French tree,
A tall and laughing wench tree,
A slender tree, a tender tree,
That whispers to the rain –
An easy, breezy flapper tree,
A little and blithe and dapper tree,
A girl of trees, a pearl of trees,
Beside the shallow Aisne.
The oak is a British tree,
And not at all a skittish tree,
A rough tree, a tough tree,
A knotty tree to bruise,
A drives-his-roots-in-deep tree,
A what-I-find-I-keep tree,
A mighty tree, a blighty tree,
A tree of stubborn thews... [1, с. 33]*

Отже, як випливає з вищевикладеного, маскулінізм як ідеальна норма англійської народної свідомості може бути протиставленою контрастним оцінкам, що надаються не лише у східнослов'янських, але й у західноєвропейських лінгвокультурних середовищах. Домінантність, активність та самодостатність, що вважаються родовими властивостями представників чоловічої статі, виступають в англосаксонській традиції невід'ємними складовими одночасно англійськості і маскуліності як ідеального типу народної свідомості, на противагу покірливості, слабкості, пасивності, чуттєвості й залежності як загально визнаним у суспільстві провідним характеристикам осіб жіночої статі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Английская грамматика в стихах: пособие по англ. языку / Б.Я. Лебединская. – 2-е изд., испр. – М.: АСТ: Астрель, 2006. – 220, [4] с.
2. Власова Т.И. Формирование гендерных стереотипов в западноевропейской философии (историко-философский анализ): дис. ... д-ра филос. наук: 69.60.05 / Т.И. Власова; Днепропетровский национальный университет. – Д., 2007. – 415 с. – Библиогр.: с. 388-415.
3. Головащук С.І. Російсько-український словник сталих словосполучень / С.І. Головащук. – К.: Наукова Думка, 2001. – 640 с.
4. Дубенко О.Ю. Англо-американські прислів'я та приказки / О.Ю. Дубенко. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. – 416 с.
5. Левітас С.Ф. Концепція пізнєвікторіанської « нової жінки » у міфодискурсі готичної новели «З мармуру, у натуральну величину» Е. Несбіт / С.Ф. Левітас // Мовні і концептуальні картини світу. – К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, НПЦ «Київський університет», 2012. – Вип. 38. – С.434-439.
6. Пригодій С.М. Американський романтизм. Полікритика / С.М. Пригодій, О.П. Горенко. – К.: Либідь, 2006. – 440 с.
7. Раевская М.М. Язык в ментальном пространстве: к проблеме постижения национальной логики мышления / М.М. Раевская // Вестник МГУ. Сер.19. Лингвистика и межкультурная коммуникация, 2006. – № 1. – С.27-41.
8. Рейфилд, Дональд. Заметки об Англии. Британский юмор. // Английский национальный характер: учебное пособие / М.М. Филиппова. – М.: АСТ:Астрель, 2007. – С.128-130.
9. Ткачик О.В. Гендерні стереотипи в англосаксонському фольклорі: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.04 «Германські мови» / О.В. Ткачик. – Київ, 2008. – 19 с.
10. Яценко М.О. Актуалізація аксіологічного змісту концептів МАСКУЛІННІСТЬ та ФЕМІНІННІСТЬ у сучасному англосаксонському художньому дискурсі : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.04 «Германські мови» / М.О. Яценко. – Харків, 2008. – 20 с.
11. Bradley R.N. Racial origins of English character. Chapter XII Beauty / R.N. Bradley // Английский национальный характер: учебное пособие / М.М. Филиппова. – М.: АСТ: Астрель, 2007. – С.275-278.
12. Bradley R.N. Racial origins of English character. Chapter XIII Women / R.N. Bradley // Английский национальный характер: учебное пособие / М.М. Филиппова. – М.: АСТ: Астрель, 2007. – С.278-282.
13. The Complete Works of William Shakespeare. Edited With a Glossary by W.J. Craig. – N.Y.: Oxford University Press, 1919. – 1352 p.
14. The Oxford Library of Words and Phrases. Volume I. The Concise Oxford Dictionary of Quotations. Second Edition. – Oxford, New York: Oxford University Press, 1990. – 464 p.
15. Priestley J.B. The English. Englishwomen / J.B. Priestley // Английский национальный характер: учебное пособие / М.М. Филиппова. – М.: АСТ:Астрель, 2007. – С. 34-81.
16. Showalter Elaine. Feminist criticism in the wilderness / Elaine Showalter // Modern Criticism and Theory. A Reader / Edited by David Lodge. – London: Longman, 1992. – P.331-353.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. English grammar in verse: A Guide to English. Language / B.J. Lebedinskaya. - 2nd ed., Rev. - M.: AST: Astrel, 2006. - 220, [4] p.
2. Vlasova T.I. Formation of gender stereotypes in Western philosophy (historical-philosophical analysis): Dis. ... Dr. Philosophy. Sciences: 69.60.05 / TI Vlasov; Dnipropetrovsk National University. - D., 2007. - 415 p. - Bibliogr.: p. 388-415.
3. Holovaschuk S.I. Russian-Ukrainian dictionary of constant expressions / S.I. Holovaschuk. - K.: Naukova Dumka, 2001. - 640 p.
4. Dubenko O.Yu. Anglo-American sayings / O.Yu. Dubenko. - Ball: A NEW BOOK, 2004. - 416 p.
5. Levitas S.F. Piznoviktorskiy concept of the "new woman" in mifodyskursi Gothic novel "From the marble, life-size" E. Nesbit / S.F. Levitas // Language and conceptual world view. - K.: Taras Shevchenko National University of Kyiv, NPC "Kyiv University" 2012 - Vol. 38. - P. 434-439.
6. Pryhodyy S.M. American romanticism. Polikrytyka / S.M. Pryhodyy, A.P. Stepanov. - K.: Lybed, 2006. - 440 p.
7. Raevskaya M.M. Language in the mental space: the problem of understanding the logic of national thinking / M.M. Raevskaya // Vestnik MGU. Ser.19. Linguistics and Intercultural Communication, 2006. - № 1. - P. 27-41.
8. Rayfield, Donald. Notes on England. British humor. // English national character: a tutorial / M.M. Filippova. - M.: AST: Astrel, 2007. - S.128-130.
9. Tkachyk O.V. Gender Stereotypes in English folklore: Author. Thesis. for obtaining sciences. degree candidate. Philology. sciences specials. 10.02.04 "Germanic languages" / O.V. Tkachyk. - Kyiv, 2008. - 19 p.
10. Yatsenko M.O. Updating content axiological concepts of masculinity and femininity in contemporary English-language art discourse: Author. Thesis. for obtaining sciences. degree candidate. Philology. sciences specials. 10.02.04 "Germanic languages" / M.O. Yatsenko. - Kharkiv, 2008. - 20 p.

Doobenko E.Yu. Interpretation of the dichotomy «masculine::feminine» in Anglo-Saxon cultural tradition

Abstract. The article deals with the problem which is presently widely discussed in scholarly literature: the content of the concepts "masculinity" and "femininity" in a concrete linguocultural medium. The issue is viewed in the light of the doctrine of Englishness that allows to reveal the ideal type of popular consciousness in Anglo-Saxon cultural tradition.

Keywords: *masculinity, femininity, Englishness, ideal type of popular consciousness*

Дубенко Е.Ю. Интерпретация дихотомии «мужское/женское» в англосаксонской культурной традиции

Аннотация. Статья посвящена одной из проблем, вызывающих активный интерес современных филологов: содержанию концептов "маскулинность" и "фемининность" в конкретном лингвокультурном пространстве. Вопрос рассматривается сквозь призму доктрины "английскости", что позволяет раскрыть особенности идеального типа народного сознания в англосаксонской традиции.

Ключевые слова: *маскулинность, фемининность, английскость, идеальный тип народного сознания*